

Oponentský posudek na diplomovou práci Kateřiny TSCHORNOVÉ Faustovská postava ve francouzsky psaném dramatu 20. století

Kateřina Tschornová si pro svou diplomovou práci zvolila velmi rozsáhlé a náročné téma, neboť nejrůznějších divadelních variací na faustovské téma existují ve francouzsky psaném dramatu 20. století desítky (počítáme-li i části her nebo jen letmé odkazy, pak stovky).

V úvodní, podle mého názoru velmi vydařené, části studie autorka stručně nastiňuje historii faustovského mýtu se speciálním ohledem na Goethovu divadelní hru, dosud nejrozsáhlejší dílo věnované tomuto tématu. S využitím terminologických odkazů na učení Carla Gustava Junga (pojem mýtu a archetypu) a Ricoeurovu klasifikaci funkcí a vlastností mýtů Kateřina Tschornová hodnotí identitu i vzájemné vztahy hlavních postav faustovské legendy.

Následující přehled tří variací na zvolené téma, tedy dramatu *Smrt Dr. Fausta* (Michel de Ghelderode, 1926), fragmentů dvou divadelních her *Můj Faust* (Paul Valéry, 1946) a kusu nazvaného *Faust a Yorick* (Jean Tardieu, 1955), seznamuje čtenáře s významy a interpretacemi mýtu, které byly aktuální v první polovině dvacátého století.

Jestliže do této chvíle nebylo práci (až na drobné formální nedostatky uvedené na konci posudku) v podstatě co vytknout, následující kapitola nesoucí krkolomný název „Směřování francouzsky psaného dramatu k podstatě Evropy na konci 20. století“ působí značně rozpačitě. Autorčinu schematickou charakteristiku současného frankofonního divadla bychom snad mohli na velmi obecné rovině přijmout (i když uvedené zdaleka neplatí pro všechny významné autory současnosti).

Jak ale chápat následný „stručný vzorek“ současné produkce? Francouzsky psané drama se dnes rozvíjí minimálně ve třech evropských zemích (Francie, Belgie, Švýcarsko), v Quebecu (k němuž je třeba přičíst dramatiky z minoritně frankofonních oblastí Ohia, dále Nouveau Brunswick, Nouvelle Ecosse, atd.) a v desítkách afrických států a oblastí (z nejvýznamnějších jmenujme Senegal, Kamerun, Pobřeží slonoviny, Mali, ale také surrealismem ovlivněný Egypt, úplně specifický Madagaskar či země Maghribu, které mají vlastní divadelní tradici). Catherine Anne a Xavier Durringer jsou bezpochyby relativně mladí a velmi talentovaní autoři. V jistém ohledu by se snad dali považovat za (čistě subjektivně vybraný) vzorek pařížské tvorby, nicméně pro jakékoli obecné úsudky o « současném francouzsky psaném dramatu » jsou jejich dvě divadelní hry zcela nepoužitelné. Oněch zhruba dvacet stránek, na nichž jsou analyzovány, podle mého názoru do diplomové práce vůbec nepatří. Se zvoleným faustovským tématem ani vzdáleně nesouvisí a jejich výpovědní hodnota o současné frankofonní tvorbě je prakticky nulová.

Naopak kapitola věnovaná Languirandově tvorbě přináší zajímavý vhled do současného « ekologického » čtení faustovské legendy. Také závěrečný přehled Faustem inspirované evropské literatury a hudby obsahuje celou řadu podnětných informací, z nichž některé by však měly figurovat spíše v úvodu práce či v kapitole věnované první polovině 20. století.

Obecně lze říci, že diplomová práce Kateřiny Tschornové je sepsána inteligentně a čtivě. Z kompozičního hlediska bych doporučovala odstranit veškeré s tématem nesouvisející pasáže¹ a práci směřovat spíše chronologicky: první polovina století (Ghelderode, Valéry, Tardieu), druhá polovina století (Languirand, případně další zpracovatelé téhož tématu).

Po formální stránce, která je nadprůměrně dobrá (studentka používá kultivovanou a nápaditou češtinu), mám jen následující drobné poznámky:

Nesprávná interpunkce:

Str. 5: „novým zpracováním, a to napříč staletími“

Str. 18: „svět, do něhož dorostl, brání“; „Faust, zmučený odloučením od Markétky, přesvědčí...“

Str. 22: „Kromě původních dochovaných mýtů vycházejících z dob prvotním máme i mýty novější“; „jenž, jak už víme, prochází“

Str. 27: „zaznamenal to, co slyšel, a“

Str. 28: „ať už“ je jednou odděleno čárkou, podruhé ne. „Zpochybňuje moc ďábla nad člověkem tím, že“

Str. 30: „útok, a to na stav“; „či na ulici, probíhá“

Str. 31: „vyvinutější lidský mozek, než je ten stávající“; „majitelem hledané geniální lebky byl právě on“

Str. 32: „jako jediný mu dělá společnost“

Str. 33: „století, kritika ještě nestačila“

Str. 35: „postava, a podívejme se“

Str. 38: trojúhelníku a že nepřekračuje hranice“

Str. 39: „práci, a to v okamžiku“

Str. 44: „přítomno a které by vedlo“

Str. 51: „svobody zůstává jen“

Str. 53: „jako vědce se v roce 2001“

Str. 59: „otázku, jaký je člověk budoucnosti,

Str. 70: „literatury, nám předkládá“

Str. 72: „sebeuplatnění a zároveň“

Str. 73: „být aktuální, a nutí jak“

Překlepy:

Str. 5: „šťastném prožití“

Str. 7: „v dopise z 20. srpna“

Str. 13: „lispká studia“

Str. 28: „lidé zlo“

Str. 29: „potencionální“ (potenciální?)

Str. 30: „schavluje“

Str. 51: „mladých parů“

Str. 63: „uměleckými i civilními prostředky“ (Umění je nutně vojenské?)

Str. 68-69: Premiéru baště se videoinscenace tajně šířila“

Str. 70: „I Jejich postoj“; „k životu a spasení“ (spáse?)

Chybí obvyklé oddělování delších citací (přesahujících dva řádky) odsazením a změnou typu či velikosti písma. Výsledný text je tak méně přehledný.

Názvy her se správně píší kurzívou (*Faust*), jejich části pak v uvozovkách („Urfaust“).

¹ To platí i pro roztomile dekadentní „charakteristiku sklonku minulého století“. Osobně sice s tímto hněvivým výkřikem kolegy Putny zcela souhlasím a silně s ním sympatizuji, nicméně pro pochopení faustovské legendy jej jako čtenář diplomové práce skutečně nepotřebuji...

Rozkolísanost v psaní velkých písmen:

V obdobných situacích a ve stejném smyslu je v práci psáno „Bůh“ i „bůh“, „Dábel“ i „ďábel“, „Satan“ i „satan“, „Bible“ i „bible“. (Obecně platí, že v křesťanském kontextu se píše písmena velká, v kontextech jiných malá.)

Str. 29: *La Nouvelle Revue Française* (nebo *La N.R.F.*)

Poznámky pod čarou:

Pokud autorka na téže stránce svého textu několikrát po sobě cituje z téhož zdroje, není třeba opakovat tutéž poznámku pod čarou. Stačí obvyklá zkratka *Ibid.* doplněná příslušnou stránkou (str. 8, 13, 17, 23)

Chybí kurzíva v názvech knih a časopisů.

Chybí francouzské originály u autorkou do češtiny přeložených citací.

Názvy francouzsky psaných divadelních her nejsou přeloženy do češtiny.

Autorka někdy zaměňuje „francouzský“ a „frankofonní“ (např. str. 27) či vyzdvihuje „evropský fenomén Fausta“ (s použitím quebeckého autora).

Přes všechny výše uvedené výhrady vřele doporučuji diplomovou práci k obhajobě.

PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.